

החלטת בית דין העליון של איגוד השחמט

לפנינו ערעור מועדון שחמט חיפה-נשר, על החלטת ועדת המכרזים לפיה זכה מועדון שחמט "הפועל גמביט קרית ביאליק" במכרז להפעלת פרויקט "שחמט לכל ילד" בקרית ביאליק.

עו"ד רן עמיאל ועו"ד גיא הורביץ (דעת רוב):

המכרז

1. ביום 18.11.19 פרסם איגוד השחמט באתר האיגוד, מכרז לניהול פרויקט "שחמט לכל ילד" במסגרתו יכולים היו המעוניינים בכך להגיש מועמדות לשמש כזכיינים בפרויקט וזאת בערים ובישובים השונים אשר נענו ל"קול קורא" שפרסם מפעל הפיס (המממן את מחצית עלות הפרויקט), ללימוד שחמט במסגרת תכנית הלימודים של כיתות ב' ו- ג' ביישובי פריפריה.

2. במסגרת תנאי ודרישות המכרז שפורסמו, נקבע בין השאר כדלקמן:

- א. הפרויקט יופעל בין חודש דצמבר 2019, עד חודש יוני 2020. סה"כ במשך 25 שבועות.
- ב. המועמדים צריכים להיות בעלי ידע וניסיון חינוכי/ארגוני/ניהולי/שיפוטי מוכח בעולם השחמט, בעלי יכולת להעמיד מדריכי שחמט מוסמכים לביצוע הפעילות, ובעלי יכולת להפעיל את הפרויקט בלפחות שלושה ישובים, מתוך רשימת הישובים אשר צורפה, ללא כל מגבלה גאוגרפית.
- ג. כמו כן נדרשו המועמדים להראות יכולת להפעיל 10-2 כיתות ב' בכל ישוב שיוקצה לזכיין, בהיקף של שעתיים שבועיות שיפוצלו לשתי קבוצות בכל כיתה (שעה לכל כיתה).
- ד. התעריף המקסימלי המוצע לשעת הדרכה הינו עד 140 ₪ כולל מע"מ.

3. קריטריונים לבחירה פורסמו תחת פרק שנקרא "הבהרות" ובמסגרתו צוין (בתמצית. ההדגשות שאינן במקור) כך:

- א. תינתן העדפה לזכיינים שיכולים להפעיל את הפרויקט במספר רב יותר של ישובים ובפריסה גאוגרפית רחבה ומרוחקת מאזורי המרכז.
- ב. שביעות רצון מזכייני קיים – "מכיוון שהאיגוד שבע רצון מהזכיינים הקיימים שמפעילים כיום את הפרויקט, ומכיוון שבתי הספר בהם פועל הפרויקט עד היום הביעו את שביעות רצונם ממפעילי הפרויקט, תינתן עדיפות מסוימת להוספת ישובים לזכיינים הקיימים."

ג. זכיינים שהפעילו את הפרויקט בשנת הלימודים 2018-2019, וחלק מהישובים שלהם ממשיכים בפרויקט גם השנה, זכאים באופן אוטומטי להמשיך את הפרויקט בכיתות ג' באותם הישובים גם בשנת הלימודים 2019-2020.

ד. האיגוד מבקש להבהיר כי במידה ולאותו ישוב ייגשו כמה זכיינים, הזכייין עם ההצעה האטרקטיבית ביותר (מבחינת מחיר) יקבל עדיפות.

ה. "פעלו לשכנוע" - לזכיינים אשר פעלו לשכנוע השתתפות ישובים בקול הקורא של מפעל הפיס, תינתן עדיפות להפעיל את הפרויקט בישובים אלו.

4. יובהר כבר עתה, כי הקריטריונים שפורטו לעיל, לא נוקדו בשום דרך וכך לא ניתן לדעת לאיזה קריטריון מעניק האיגוד עדיפות על פני קריטריון אחר. כך, למשל, לא ברור האם מציע שפעל לשכנוע יזכה בהפעלת הפרויקט בישוב אותו הביא, גם אם הצעת המחיר של אותו מציע גבוהה משמעותית מההצעות האחרות (שני קריטריונים שלגבי כל אחד מהם נקע כי תינתן לו "עדיפות" ללא כל ביאור) וכן הלאה.

5. זאת ועוד, בסיום רשימת הקריטריונים, אף הוסף כדלקמן:

"האיגוד איננו מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה אחרת, וזכות שיקול הדעת הסופית, נתונה בידי ועדת המכרזים של האיגוד".

6. מועד אחרון להגשת הצעות נקבע ליום 27 בנובמבר 2019, בשעה 18:00.

הערעור שלפנינו

7. מועדון שחמט חיפה-נשר מערער על החלטת ועדת המכרזים, לפיה זכה מועדון שחמט "הפועל גמביט קרית ביאליק" במכרז להפעלת פרויקט "שחמט לכל ילד" בקרית ביאליק.

הכרעה

8. ראשית ובפתח הדברים הרינו מודיעים על החלטת המותב **בדעת רוב** (וראו עמדת מיעוט של חבר בית הדין, עו"ד סיני קהת), בדבר דחיית הערעור.
9. ייאמר מיד - הנימוק היחיד שבגינו החלטנו לדחות את הערעור, נעוץ בעובדה כי במועד הדין בערעור (12/2/2020), כבר הועמד בית הדין בפני עובדה מוגמרת ולפיה עמותת הפועל גמביט קרית ביאליק כבר מפעילה את הפרויקט בעיר על פי זכייתה, ולמעשה כשליש מתקופת הפרויקט מאחורינו. העובדה כי מדובר ב"מעשה עשוי" מכריעה לדעתנו במקרה זה, בשים לב לצורך למנוע פגיעה בעשרות רבות של תלמידים המשתתפים בפרויקט בקרית ביאליק כתוצאה מהחלפת זכייין במהלך התקופה.
10. ודוק. אלמלא הובא הערעור להכרעה במועד כה מאוחר (על כך ראו בהמשך), כל הרכב בית הדין מאוחד בדעתו כי היה מקום לקבל את הערעור, לבטל את החלטת ועדת המכרזים בדבר זכיית המשיבה, הפועל גמביט קרית ביאליק, ולקבוע כי הזוכה בהפעלת הפרויקט בקרית ביאליק הוא מועדון השחמט חיפה-נשר.
11. ברור לנו כי מדובר בתוצאה קשה מבחינת המערערת אשר בפעולותיה לא נפל רבב, כאשר חלק ניכר מהאשמה למצב שנוצר נופל לפתחו של איגוד השחמט וועדת המכרזים, כפי שנבהיר להלן – אך לא ראינו ולא הוצגה בפנינו כל אפשרות הכיצד ניתן להשיב המצב לאחור באופן שלא יפגע בילדים הרבים המשתתפים.

טיפול האיגוד בערעור שהוגש

12. בפתח הדברים נציין כי מהתכתובות שהובאו בפנינו, עולה כי אופן טיפול האיגוד בערעור שהוגש היה לוקה ולא תקין, לשון המעטה:
- א. ביום 2.12.19 הודיע גבי מירי חן בשם האיגוד במייל למר יבגני לויטן (להלן: "לויטן") ממועדון חיפה-נשר על כי המועדון לא זכה במכרז.
- ב. בו ביום, כעבור כעשרים דקות מהודעתה, פנה לויטן לגבי חן ודרש את פרוטוקול וועדת המכרזים כדי להבין את הנימוקים לאי הזכייה וזאת "על מנת שתהיה לנו אפשרות להגיש ערעור בזמן".
- ג. ביום 9.12.19 הודיעה גבי חן ללויטן כי "אני מעבירה את הפניה שלך ליושב ראש ועדת המכרזים אלכס רזניקוב".
- ד. בתגובה באותו יום (9.12.19) הלין לויטן על כי פנה כבר לפני שבוע ולא ברור מדוע פנייתו מועברת "רק היום".
- ה. בתשובה מאותו היום פירטה גבי חן את הנימוקים לזכיית מועדון קרית ביאליק כדלקמן:

"ק. ביאליק – אשר הופעלה ע"י עמותת הפועל גמביט – אנטולי גרינפלד, בפעימה האחרונה ולכן זכה הרשות זאת בנוסף מחירו היה נמוך יותר"

בפתח המייל הבהירה, ללא סיבה מפורשת, כי (ההדגשה אינה במקור):

"את הפרוטוקול המלא אני יכולה לשלוח לך תוך חודש במידת הצורך"

ו. ביום 15.12.19, בלית ברירה ובלא שעמד פרוטוקול ועדת המכרזים לנגד עיניו, כבר הגיש לויטן את ערעור מועדון חיפה-נשר על תוצאות המכרז בקרית ביאליק.

ז. ביום 22.12.19 השיבה גבי חן בשם האיגוד כדלקמן:

"ועדת מכרזים קבעה כמה קריטריונים לבחירת הזכין המפעיל:

1. מי שהפעיל את הרשות בפעימה האחרונה (והרשות היתה מרוצה).
2. מפעיל שפעל לשכנוע הרשות.
3. מפעיל שיש לו מועדון בעיר.
4. מחיר. "

עוד הוסיפה באותו מייל לגבי קרית ביאליק כי:

"לעמותת הפועל גמביט – אנטולי גרינפלד יש מועדון בקרית ביאליק, ובנוסף מחירו היה נמוך יותר."

ח. בנימוקים החדשים הושמטה הטעות ששייכה להפועל גמביט את הפעלת הפרויקט בשנה הקודמת ותחתיה הוסף נימוק זכייה חדש ולפיו להפועל גמביט מועדון בעיר, לצד המחיר הנמוך יותר שהוצע על ידו – ועדיין פרוטוקול ועדת מכרזים, לא הומצא.

ט. בנסיבות אלה, בו ביום, הגיש לויטן בשם מועדון חיפה – נשר, ערעור מתוקן המתייחס לנימוקים החדשים שפורטו בהודעתה של גבי חן.

י. רק בראשית ינואר 2020, כך נראה, הועבר המסמך המכונה "פרוטוקול" ועדת המכרזים ללויטן וזה הגיש באופן כמעט מידי (ביום 7.1.2020) ערעור מתוקן.

13. ייאמר מיד כי הודעת האיגוד מיום 9.12.19, היתה תמוהה ולא מדויקת, שכן אין מחלוקת בין הצדדים כי מי שהפעיל את הפרויקט בקרית ביאליק בשנה האחרונה, היה דווקא מועדון חיפה-נשר.

כמו כן, דחיית העברת פרוטוקול ועדת המכרזים בחודש ימים הינה בלתי תקינה לשון המעטה, בשים לב למטריה של דיני מכרזים. שכן, כל מתמודד זכאי לקבל את הנימוקים לאי זכייתו, כמו גם את העתק ההצעה הזוכה והנימוקים לזכיית חברו וללא קבלת פרוטוקול הישיבה בה נדונו ההצעות השונות, במועד מוקדם ככל הניתן – לא תהא לו האפשרות למצות את זכותו לתקוף את החלטת ועדת המכרזים בפורום המתאים ללא שיהוי שעלול להפוך את ערעורו לתיאורטי.

14. כאשר מדובר בפרויקט שאמור להתחיל לפעול בחודש דצמבר 2019, כאשר כבר ביום 2.12.19 ידוע לאיגוד כי קיימת דרישה לקבלת פרוטוקול ועדת המכרזים לשם הגשת ערעור – היה על הגורמים הרלבנטיים באיגוד לפעול באופן מידי להעברת החומר על מנת לאפשר בירור הוגן של טענות המערער.

15. במקרה שלפנינו, נשמע הערעור רק ביום 12.2.19 (!), לאחר שלישיבה הראשונה אליה התייצב המותב, התברר כי לא זומנו גורמים רלבנטיים ששמיעת תגובתם מתחייבת (כמו למשל, נציג מועדון הפועל גמביט, שמסתבר כי לא קיבל העתק מהודעת הערעור וממילא לא העביר את תגובתו, ואף לא זומן לישיבת בית הדין).

16. במצב דברים זה, למעשה נוצר "מעשה עשוי" שמונע מאיתנו – במאזן השיקולים – מלפסוק לטובת המערער, על אף טיעונו הראויים.

17. **פרוטוקול ועדת המכרזים** – למעשה לא קיים פרוטוקול שכזה. תחתיו הומצאה לביה"ד ולצדדים, **טבלת אקסל** אשר מפרטת את נתוני ההצעות בכל ישוב, המחירים המוצעים ונימוק הזכייה. במקרה של קרית ביאליק נרשם כי הזוכה הינה עמותת הפועל גמביט קרית ביאליק ושני הנימוקים לזכייה, כפי שנרשמו בטבלה, הם "**מועדון בעיר ומחיר נמוך**". זאת תו לא.

מסגרת הדין

18. ישיבה ראשונה של בית הדין התקיימה ביום 28.1.19 אך לא ניתן היה לקיימה לגופה מכמה סיבות:

- א. האיגוד בחר להגיש תגובה בכתב בלא שהתייצב כל נציג לדיון עצמו.
 - ב. לא היתה כל התייצבות של נציג המועדון הזוכה שאף לא זומן לדיון וממילא שלא הגיש את תגובתו.
 - ג. גם לנציג המועדון השלישי שהגיש הצעה לקריית ביאליק – לא הודע על הגשת הערעור ולא ניתנה לו ההזדמנות להגיש התייחסותו.
19. הדיון בערעור התקיים לבסוף ביום 12/2/2020, בהשתתפות נציגי המועדונים המערובים – מר יבגני לויטן ממועדון חיפה-נשר.
מר אנטולי גרינפלד ממועדון קרית ביאליק.
מנהלת תפעול האיגוד, גבי מירי דן.

20. המציע השלישי – "שחמט הדרכות מקצועיות – משה קציר" ממועדון חיפה, קיבל – בהנחיית בית הדין - הודעה על הערעור והזמנה להעביר התייחסותו, אך הודיע כי הוא מכבד את בחירתו של מועדון הפועל גמביט קרית ביאליק.

21. טענות המערער מועדון חיפה – נשר (בתמצית):

- א. ראשית יצוין כי הערעור כלל תחילה מספר ישובים בהם לא זכה מועדון חיפה-נשר, אך בסופו של דבר צומצם הערעור לאי זכיית המועדון המערער להפעלת הפרויקט בקרית ביאליק בלבד.
- ב. המכרז קבע מספר מצומצם של קריטריונים, ללא שנקבע ניקוד לצד כל קריטריון, כך שלא ניתן לדעת איזה קריטריון גובר על משנהו.
- ג. המשכיות – לכאורה ניתן משקל בקריטריונים להמשכיות פעילות הזכין שהפעיל את הפרויקט בשנה הקודמת. מאחר ובשנה שעברה הפעיל מועדון חיפה – נשר את הפרויקט בקרית ביאליק, היה צריך לאפשר לו להמשיך בעבודתו גם השנה.
- ד. במסגרת תנאי המכרז נקבע כי "האיגוד מבקש להבהיר כי במידה ולאותו ישוב ייגשו כמה זכיינים, הזכין עם ההצעה האטרקטיבית ביותר (מבחינת מחיר) יקבל עדיפות". אך בפועל, המחיר לא הכריע בין הזכיינים שאם כך היה, הרי שההצעה הנמוכה ביותר בסך של 118 ₪ היתה של המציע השלישי – "שחמט הדרכות מקצועיות – משה קציר".
- ה. בסופו של דבר זכה מועדון הפועל גמביט קרית ביאליק, לכאורה על שום היותו מועדון מקומי, אל אף שלא מדובר באחד מהקריטריונים שפורסמו בתנאי המכרז.

22. עמדת מועדון הפועל גמביט קרית ביאליק (באמצעות מנהלו מר אנטולי גרינפלד) – במסגרת עדותו בפני בית הדין הודה מנהל מועדון הפועל גמביט קרית ביאליק כי עמד בקשר עם גבי טלי סוקניק מהעירייה וזאת, לטענתו, לאחר שהורים התלוננו בפניו על אופן ההדרכה במסגרת הפרויקט בבית הספר וכי המדריכים של מועדון חיפה – נשר היו משכנעים את

התלמידים להצטרף למועדון חיפה – נשר, תוך השמצת רמתו המקצועית של המועדון המקומי. כן אישר כי "ידע" על המכתב שהוצא ע"י העירייה ואשר כלל את הדרישה להחלפת המועדות המערער במועדון החמט המקומי.

23. עמדת האיגוד השחמט –

- א. יו"ר ועדת המכרזים, מר אלכס רזניקוב, זומן אך בחר שלא התייצב לדיון גם הפעם.
- ב. יו"ר האיגוד מר צביקה ברקאי התייצב ומסר את עמדתו, וכן הועברה התייחסות בכתב של מנכ"ל האיגוד מר גיל בורוחובסקי.
- ג. בתמצית, עמדת האיגוד, התומכת בדחיית הערעור, התמקדה בטענה בדבר חוסר שביעות הרצון שהפגינה עיריית קרית ביאליק מהפעלת הפרויקט בעיר בידי מועדון שחמט חיפה-נשר בשנה הקודמת. מאחר ומדובר בפרויקט שמחציתו ממומנת ע"י הרשות המקומית (לצד מימון המחצית שניה ע"י מפעל הפיס), הרי שלעמדת הרשות – כך האיגוד – יש לתת משקל משמעותי בבחירת הזכיין.
- ד. במכתבו מיום 13.1.2020 כתב מנכ"ל האיגוד, בין היתר כך:

"הסיבות לבחירתה של "עמותת הפועל גמביט" כזכיין ביישוב זה, הינו:

- עיריית קרית ביאליק דרשה בעל פה ובכתב שהפרויקט יופעל ע"י נציגים של המועדון המקומי (מצ"ב נספח ב' לתגובה זו – פניית העירייה). חשוב לציין כי הפרויקט "שחמט לכל ילד" עובד בשיטת מציינג (העירייה משלמת 50 אחוז מעלת הפרויקט. לכן יש לבקשה זאת משקל רב.)
- העובדה כי קיים לזכיין מועדון ביישוב.
- המחיר שנדרש על ידי הזכיין הזוכה היה נמוך מהמחיר שהוצע ע"י מועדון חיפה-נשר."

ה. למכתבו של מנכ"ל האיגוד צורף מה שנחזה להיות מכתב מעיריית קרית ביאליק מיום 28.11.19, שנרשם לכאורה ע"י גב' טלי סוקניק סגנית מנהל אגף החינוך בעירייה כך:

"לצערנו בשנתיים האחרונות התאכזבנו מהמדריכים, וכן הייתה בעיה לוגיסטית שהמדריכים הגיעו מרחוק וביקשו לא לבוא יותר מיום אחד, בתיאום עם שני בתי הספר. אבקש שבשנה זו ידריכו בקרית ביאליק מדריכים מהאיגוד הפועל בעיר."

דיון והכרעה

24. כפי שקבענו כבר בפתח החלטה זו, אלמלא לוח הזמנים הבעייתי והחשש מפגיעה בתלמידי הפרויקט בקרית ביאליק אשר כבר מצויים כבר בעיצומו של השליש השני של הפרויקט השנה – אנו סבורים כי היה מקום לקבל את הערעור ולבטל את זכייתה של מועדון הפועל גמביט קרית ביאליק כנגד המשך הפעלת הפרויקט בידי המועדון המערער.
25. נשוב ונזכיר כאמור לעיל, כי האחריות למחדל שהוביל לבירורו של ערעור זה בשלב כל מאוחר ולאחר שהפרויקט כבר נמצא בעיצומו – נופלת לפתחו של האיגוד.

26. בהקשר לכך טוב יעשה האיגוד אם יקבע במסגרת המכרז, כללים ברורים להגשת ערעור:
 א. פרסום תוצאות המכרז בטווח זמן סביר לפני מועד התחלת הפעלת הפרויקט בפועל.
 ב. העברת פרוטוקול ועדת המכרזים המעיד על נימוקי ושיקולי הבחירה בכל ישוב, לכל דורש וזאת באופן מידי ככל הניתן ממועד הדרישה.
 ג. קביעת מועד אחרון להגשת ערעור על אי זכייה וקבלת תגובתו של המועדון הזוכה מיד לאחר מכן, כך שכל ערעור כאמור יוכל להתברר במהירות וללא דיחוי ולאחר שעמדות הצדדים כבר מונחות בפני בית הדין לצד התייחסות האיגוד או ועדת המכרזים.

27. יובהר כי טבלת האקסל שהומצאה אינה יכולה, בשום פנים ואופן, לשמש תחליף לחובה לנהל ולרשום פרוטוקול מסודר של ישיבת ועדת המכרזים. על הפרוטוקול לכלול את מועד הישיבה, המשתתפים בה, ואת תמצית הדיון לגבי כל אחד מהישובים לרבות תוצאות ההצבעה שהתקיימה. טבלת האקסל הינה תוצר נלווה שמרכז את הנתונים, אך העובדה כי גם כיום ביה"ד כלל לא יודע מי היו חברי ועדת המכרזים שדנו בהצעות השונות (פרט לשמו של יו"ר הועדה), אינה סבירה.

28. אף לגופו של הערעור אנו סבורים כי הצדק עם המועדון המערער ואלה הנימוקים –

א. נימוקי ועדת המכרזים לזכיית מועדון קרית ביאליק היו שניים – קיומו של מועדון בישוב ומחיר נמוך יותר –

(1) המחיר הנמוך – כבר ראינו כי המחיר הנמוך ביותר ניתן דווקא על ידי המציע השלישי (משה קציר) לפי 118 ₪. לא ניתן הסבר מדוע קריטריון זה עמד לצד מועדון הפועל גמביט דווקא.

(2) קיום מועדון בישוב – צודק המועדון המערער כי קריטריון זה כלל לא נזכר במסגרת הזמנת המועדונים להציע מועמדות ברשימת הקריטריונים שפורסמו. נבהיר כי לאיגוד השחמט הפרורגטיבה לקבוע את הקריטריונים לזכייה, לפי שיקול דעת ועדת המכרזים. עם זאת, משפורסמו הקריטריונים, יש לפעול בהתאם לפרסום. הכרעה בדבר זכייה על בסיס קריטריון שכלל לא פורסם, פוגעת באמינות המכרז ובזכות ההסתמכות של המועדונים המציעים אשר משכללים את הצעתם ואת סיכוייהם בהתאם לפרסום.

כאמור בתגובת מנכ"ל האיגוד במכתבו – לדרישת עיריית קרית ביאליק להפעלת הפרויקט באמצעות המועדון המקומי משקל רב בהחלטה לאור העובדה כי הרשות מממנת 50% מהפרויקט. מדובר בהחלט בשיקול אפשרי וחשוב ויתכן וזו אכן עמדת הרשות המקומית במקרה שלפנינו (לגבי המכתב שצורף ראו בהמשך), אך במקרה שכזה עולות מספר שאלות שנתרו ללא מענה הולם:

א) אם דרישת/עמדת הרשות המקומית כה מכרעת בעיני האיגוד עד כדי כך ששיקול זה גובר על כל יתר הקריטריונים – הרי שלא ברור מדוע לא הוסף קריטריון זה, מסגרת המכרז, לשיקולים שתהא ועדת המכרזים רשאית לקחת בחשבון בעת ההחלטה בדבר הזוכה באותה רשות.

ב) עיון חוזר בפרוטוקול ועדת המכרזים מראה כי שיקול זה, שמתברר כי היה מכריע בבחירתו של המועדון המקומי, כלל לא נרשם על ידי ועדת המכרזים כאחד מנימוקי הזכייה בקרית ביאליק.

ב. הקריטריון של מידת שביעות הרצון ממפעיל הפרויקט בשנה הקודמת –

- 1) מדובר ללא ספק בשיקול משמעותי וסביר. אלא שלשון המכרז מציינת במפורש כי קיימת שביעות רצון גורפת מהמועדונים אשר הפעילו את הפרויקט בשנה הקודמת, עד שנקבע כי עומדת להם זכות אוטומטית לזכייה להפעלת הפרויקט גם בכיתות ג' (במקרה שלפנינו מדובר אמנם בכיתות א' ו- ב'). אם לא מדובר בתיאור המשקף את מידת שביעות הרצון בכל המקרים, נכון היה לרשום זאת במפורש.
 - 2) מכל מקום, גם בעניין זה, במסגרת נימוקי ועדת המכרזים לא הוזכר כלל קיומה של אי שביעות רצון מהפעלת הפרויקט על ידי מועדון חיפה-נשר בשנה שעברה, כנימוק לאי זכייתו.
 - 3) יתרה מכך, כפי שהעיד בפנינו מר יבגני לויטן (בעדות מהימנה ומשכנעת), מעולם לא הובאה בפניהם כל תלונה בדבר אי שביעות רצון הרשות מאופן תפקוד המדריכים בשנים הקודמות בקרית ביאליק. היתכן כי בפעם הראשונה ש"אי שביעות רצון" זו נשמעת, הינה במסגרת תשובה לערעור שהגיש מועדון זה על אי זכייתו ובלא שניתנת בידו האפשרות להשיב לטענה?
 - 4) **מכתב עיריית קרית ביאליק –** לחיזוק טענת חוסר שביעות הרצון מהפעלת הפרויקט שנה שעברה ע"י מועדון חיפה-נשר ולמשקל שיש לתת לרצונה של הרשות להפעיל את הפרויקט באמצעות המועדון המקומי, צירף מנכ"ל האיגוד לבית הדין את מכתב הרשות המבהיר את עמדתה (להלן: "המכתב").
- נאמר כבר עתה כי איננו נותנים כל משקל למכתב ומוטב אלמלא הוגש מלכתחילה. אין לביה"ד האמצעים לחקור ולקבוע קטיגורית כי מדובר במכתב שאינו אותנטי, אך איננו יכולים להתעלם מכל הסימנים המצביעים על רמת מהימנותו הנמוכה (העדר פרטים שגורתיים בנייר מכתבים רשמי כמו כתובת, מספרי טלפון, כתובת דואל וכו'), ובשים לב לכך כי המכתב אינו חתום והגבי טלי סוקניק לא העידה בפנינו.
- המכתב נושא תאריך 28.11.2019 - קרי יום לאחר המועד האחרון להגשת ההצעות. גם לו מצא לנכון איגוד השחמט שלא להתחקות אחר מוצאו ולקבלו כפי שהוא, ולקחת בחשבון את תוכנו בעת קבלת החלטות בדבר הזוכה בהפעלת הפרויקט בעיר - הרי שאין למעשה מחלוקת כי מכתב זה לא הופנה למועדון המערער ולא ניתנה לו ההזדמנות להעביר תגובתו והתייחסותו לטענות, בטרם ניתן לתוכנו של מכתב זה משקל כה רב בהליך הבחירה.

גם ללא קשר עם המכרז שעל הפרק, ניתן היה לצפות כי מכתב כה חמור בדבר כשל תפקודי לכאורי של מועדון חיפה – נשר בניהול הפרויקט בשנה הקודמת, היה מבורר עד תום מול המועדון ולו בכדי לוודא כי התפקוד "הלקוי" הנטען, לא יחזור על עצמו במקומות נוספים שבהם זכה אותו מועדון, כמו בפרויקט בעיר נשר. יובהר בהקשר זה, כי נציג מועדון חיפה-נשר טען בתוקף בפנינו כי מעולם לא קיבל כל תלונה על תפקוד המדריכים בתקופת הפעלת הפרויקט על ידי מועדון חיפה-נשר וכי על המכתב המדובר למד רק מתשובת מנכ"ל האיגוד לערעור שלפנינו.

גם גרסתו של מנהל המועדון המקומי, מר אנטולי גרינפלד, בעדותו בפנינו על כי הוא "יודע" על המכתב שהוצא לאחר שעמד בקשר עם גב' סוקניק, מעלה תמיהות.

למען הסר ספק נבהיר כי אין לנו כל חשד כי מנכ"ל האיגוד צירף למכתבו במודע, מסמך שאינו אותנטי ומהימן על פי כל סימניו. נכון אף עשה מנכ"ל האיגוד כאשר במכתבו שלו נזהר ולא התייחס לכל טענה העוסקת בתפקוד מועדון חיפה-נשר בשנים הקודמות, ותחת זאת רק נצמד לדרישתה הלגיטימית של העיריה להפעלת הפרויקט באמצעות המועדון המקומי (תוך התעלמות מן העובדה כי לא מדובר בקריטריון רלבנטי בהתאם לתנאי המכרז). אנו אף מקבלים את טענתו של המנכ"ל כי דרישה כאמור מצידה של העיריה אכן הובאה בפנינו גם בשיחות בע"פ – כפי שאישר גם יו"ר האיגוד בעדותו בפנינו - ומשכך, טוב היה אם היה נמנע מלצרף את המסמך למכתבו – עובדה היוצרת כשלעצמה פגיעה מיותרת במוניטין המקצועי של מועדון ותיק אשר האיגוד עצמו בחר לאפשר לו, כאמור לעיל, להפעיל את הפרויקט ביישוב נוסף.

סיכום דעת הרוב

לצד דחיית הערעור מהנימוק שפורט לעיל, מוצא בית הדין ליקויים קשים באופן ניהול המכרז "שחמט לכל ילד" וממליץ לאיגוד לקבוע כללים ברורים לאופן הוצאת מכרז מסוג זה בעתיד ולרבות כל אלה:

- א. קביעת קריטריונים ברורים ונוקשים, לצד ניקוד כל קריטריון יקל על קביעה אובייקטיבית בדבר המועדון הזוכה.
- ב. מתן אפשרות לקבלת התייחסות, בכל מקרה בו מוגשת תלונה כנגד אופן הפעלת הפרויקט בשנים קודמות על ידי המפעיל הקודם, לפני חריצת דין.
- ג. ניהול פרוטוקול מפורט של ועדת המכרזים – אשר יפרט את מועד התכנסותה, שמות חבריה ועיקרי נימוקיה.
- ד. קביעת לוח זמנים הדוק אך כזה שיאפשר לאחר פרסום התוצאות זמן מספיק להעברת מסמכי המכרז למבקשים זאת, וכן קביעת זמן קצוב להגשת ערעור, שאותו יש להעביר להכרעת בית הדין מוקדם ככל הניתן ועוד לפני מועד תחילת הפרויקט בפועל – כדי להימנע ממעשה עשוי שיהפוך את הערעור – גם אם מוצדק – לתיאורטי.

אין לנו ספק כי הנפגע העיקרי מדחיית הערעור בנסיבות שנוצרו הוא מועדון חיפה – נשר, אשר לו היה ערעורו מובא בפני ביה"ד סמוך למועד הגשתו – ככל הנראה היה זוכה בהפעלת הפרויקט בקרית ביאליק בשנת הלימודים הנוכחית.

עו"ד סיני קהת (דעת מיעוט) :

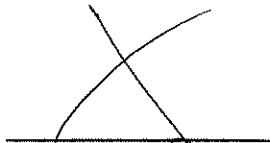
1. ראשית אני מבקש להביע את הערכתי הרבה לנכתב בדעת הרוב. דעתם מלומדת ומאלפת, והמסקנה המתבקשת ממנה היא שיש לפסול את המכרז האמור, אך בשל הזמן שעבר, והמעשה העשוי הוא לא פוסק כך לבסוף.
2. שום דבר אינו יותר קל מאשר לחתום על פסק הדין ולהוריד את המשא מהשולחן, אך אני חושש מכך שאם לא נפסול את המכרז, יגרם עול והתקלות המתוארות בפרוטרוט בגוף ההחלטה ישובו ויחזרו גם בעתיד.
3. יתר על כן, הזוכה הסתמכה על מכתב עיריית קירית ביאליק שעל פניו לא היה חתום, הוגש על נייר פירמה שלכאורה אינו נייר מקורי של העירייה, ונחזה להיות מזויף לכאורה. אמנם אין לי יכולת לקבוע בוודאות שהמכתב היה מזויף, אך אני רואה לציין כי המדובר לכאורה במעשה חמור ביותר. צר לי שדעת הרוב לא ייחסה לנסיבות המכתב כאמור משקל ראוי. אני מצפה מאיגוד השחמט שיטפל בעניין במלוא החומרה.
4. שחמט הינו המשחק המיוחד בעולם, והוא בסיס חינוכי איתן. אסור שרוחו ונשמתו, שעיקרם משחק הוגן על פי כללים ברורים ומוגדרים מראש, תפגע.
5. ממה שנחזה לעינינו אנו רואים התנהלות קלוקלת וחמורה ביותר שאי אפשר לתת לה יד.
6. לצערי איני יכול להסכים למראית עין שלכאורה בסוף בשורה התחתונה "הכל בסדר" בשעה ששום דבר לא בסדר. הנימוק שמדובר במעשה עשוי לא עושה עלי רשם.
7. לכן אני מורה בדעת מיעוט על ביטול המכרז.

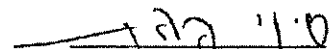
בנסיבות המפורטות לעיל, הוכרע בדעת רוב על דחיית הערעור.

אנו מוריס להשיב למועדון שחמט חיפה-נשר את אגרת הערעור ששולמה על ידה.

ניתן היום, 11 במרץ 2020

גיא הורביץ, עו"ד

רון זבי, עו"ד (יו"ר)

סיני קהת, עו"ד